

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 och 4 § lagen om statens pensionsfond

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om statens pensionsfond ändras så att de kostnader som uppkommer till följd av fondens verksamhet kan betalas av fondens medel.

Dessutom föreslås vissa tekniska ändringar. Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Statens pensionsfond

Statens pensionsfond är en fond som står utanför statsbudgeten och varom det bestäms i lagen om statens pensionsfond (1372/1989). Enligt lagens 1 § finns pensionsfonden till för att trygga betalningen av statens framtida pensioner och för att utjämna de utgifter som dessa medför. Syftet med pensionsfonden är att samla medel med hjälp av vilka kostnadstrycket från de stora åldersklassernas pensioner under de tyngsta åren vad pensionsutgiften beträffar kan utjämnas genom upplösning av fonden.

Fonden sköts av statskontoret. Fonden har en av finansministeriet utsedd direktion som beslutar om fondens placeringsprinciper och svarar för fonden. Direktionen har en ordförande, en vice ordförande och högst fem andra medlemmar. Tre av medlemmarna representerar de statsanställdas centralorganisationer.

Pensionsfonden får sina inkomster från pensionsavgifter från arbetsgivare och arbetstagare som omfattas av statens pensionssystem, från vissa andra avgifter samt från avkastningen av fondens medel.

Fondens totala inkomster 1999 uppgick till ca 7,75 mrd. mk. Fondens kapital utgjorde 16,9 mrd. mk vid utgången av 1999. Det beräknade pensionsansvar som inte har täckts inom statens pensionssystem var 294 mrd. mk vid utgången av 1999.

Fondens placeringar i slutet av 1999 vara alla av typen ränteplaceringar och fördelades på två sätt: lån till staten och placeringar på marknaden. Största delen av fondens kapital, dvs. 12,3 mrd. mk, utgjorde kreditfordringar på staten. På marknaden var 3,6 mrd. mk placerade vid utgången av 1999. Investeringsobjekten bestod av omsättningsbara masskuldebrevslån i finska mark vilka emitterats av staten eller den finska offentliga förvaltningen. De sammanlagda ränteintäkterna från statliga lån och placeringar på marknaden 1999 uppgick till ca 730 milj. mk. Tills vidare har fonden inga placeringar i aktier och fastigheter.

Pensionsfondens medel används inte för betalning av pensioner, utan alla pensioner som omfattas av statens pensionssystem betalas från de anslag som har anvisats i statsbudgeten. Eftersom pensionerna betalas från budgeten kan från fonden enligt 5 § lagen om statens pensionsfond årligen överföras medel till statsverket för att täcka pension-

utgifterna. I lagen fastställs ett maximibelopp för överföringen. Den andel av fondens medel som inte överförs till statsverket blir kvar i fonden.

1.2. Ändringar från ingången av år 2000

Lagen om statens pensionsfond ändrades genom en lag som trädde i kraft vid ingången av 2000 (1231/1999). Genom lagändringen tryggades tillväxten för pensionsfonden i lag, förtydligades fondens organisation och fick fonden rättigheter att anställa personal.

De bestämmelser som gäller fondens placeringsverksamhet och tillsynen över fonden preciserades. Tills vidare har pensionsfondens medel placerats enbart i ränteinstrument. Lagändringen skapar förutsättningar för en mångsidigare och effektivare placeringsverksamhet på samma sätt som inom andra arbetspensionssystem.

2. Föreslagna ändringar

I lagen om pensionsfonden ingår bestämmelser om pensionsfondens inkomster och utgifter. Enligt gällande lag skall av fondens medel inte betalas andra utgifter än sådana som uppkommer för avlöning av personal. Den lagstadgade årliga överföring från fonden till budgeten kan också betraktas såsom en post av utgiftskaraktär. Sådana utgifter som det inte har bestämts att skall betalas av fondens medel, betalas av statskontorets medel. Statskontoret sköter fonden.

Fondens verksamhet ger även upphov till andra kostnader än sådana som föranleds av personalen. Dylika kostnader är t.ex. kostnader för placeringsverksamheten, tillsynsavgiften samt arvoden till direktionsmedlemmarna. Såsom kostnader för placeringsverksamhet betraktas bl.a. förvaltarnas arvoden samt avvecklingsagenternas (Finlands Värdepapperscentral, Euroclear) kontoförvaltnings- och transaktionsavgifter. Dessa kostnader kan uppgå till betydande summor beroende på hur stora placeringarna är. Kostnaderna för placeringsverksamheten är fondens kostnader. Det är inte ändamålsenligt att dylika kostnader skall betalas av statskontorets medel. Även tillsynsavgiften, som Försäkringsinspektionen uppstår för tillsynen över fondens placeringsverksamhet, är en sådan särskild kostnad som skall bekostas av fonden och inte av Statskontoret. Eftersom fonden

bedriver aktiv verksamhet kan den också ha andra utgifter som föranleds av verksamheten. Det är naturligt att dessa utgifter betalas av fondens medel.

Med anledning av det ovan sagda föreslås att det till 2 § 1 mom. lagen om pensionsfonden fogas en ny mening enligt vilken kostnaderna för fondens verksamhet skall betalas av fondens medel. Sista meningen i paragrafens 4 mom., enligt vilken de utgifter som personalen ger upphov till betalas av fondens medel, kan strykas eftersom den är onödig. Eftersom statskontoret sköter pensionsfonden, betalas de kalkylmässiga utgifter som åsamkas statskontoret, t.ex. skötselkostnader för fondens ränteplaceringar samt betalningsrörelse och kontoservice, av statskontorets medel liksom tidigare.

Lagens 4 § 3 mom. ändrades senast genom lag 1154/1997. Genom nämnda lag flyttades bl.a. paragrafens tidigare 2 och 3 mom. till 3 och 4 mom. I nuvarande 3 mom. ingår en felaktig hänvisning till 3 mom. och den borde tekniskt ändras till 4 mom.

I 4 mom. i samma paragraf hänvisas till 4 § lagen om förskottsuppbörd (418/1959). En ny lag om förskottsuppbörd (1118/1996) gavs den 27 december 1996 och den trädde i kraft den 1 januari 1997. Lagen upphävde lagen om förskottsuppbörd (418/1959) jämte ändringar. Om förskottsinnehållning på lön bestäms i 13 § gällande lag om förskottsuppbörd. På grund av detta borde det i 4 mom. ingå en hänvisning till 13 § lagen om förskottsuppbörd.

3. Propositionens verkningar

Propositionen har inga betydande ekonomiska eller andra verkningar.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. I samband med beredningen har statskontoret och direktionen för statens pensionsfond hörts. Propositionen har behandlats av statens delegation för pensionsärenden.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Lagens 2 § 1 mom. är tillämpligt på såda-

na i lagen avsedda kostnader som har uppkommit den 1 juli 2000 eller senare.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 2 och 4 § lagen om statens pensionsfond

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 29 december 1989 om statens pensionsfond (1372/1989) 2 § 1 och 4 mom. samt 4 § 3 och 4 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 2 § 1 och 4 mom. i lag 1231/1999 samt 4 § 3 och 4 mom. i lag 1154/1997, som följer:

2 §

Statens pensionsfond är en fond som står utanför statsbudgeten och sköts av statskontoret. Fondens medel förvaltas av fonden och är i dess namn. De utgifter som föräns av fondens verksamhet betalas av fondens medel.

Vid fonden kan finnas anställda i tjänsteförhållande vilka utnämns av fondens direktion.

4 §

Personer som är anställda hos staten samt de om vilkas rätt till pension av statens medel i tillämpliga delar gäller vad som bestäms om rätt till pension för dem som är anställda hos staten skall till statens pensionsfond betala arbetstagares pensionsavgift, som till sin storlek motsvarar den i 12 b § 1 mom. lagen om pension för arbets-

tagare (395/1961) angivna pensionsavgiftsprocenten av den lön till arbetstagaren som avses i 4 mom. Även riksdagsledamöter och medlemmar av statsrådet skall betala arbetstagares pensionsavgift.

Arbetsgivaren innehåller i samband med löneutbetalningen arbetstagares pensionsavgift av den på ett tjänste- eller arbetsförhållande grundade, i 13 § lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) eller 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/1978) avsedda lönen samt redovisar pensionsavgiften till statens pensionsfond så som statskontoret bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 2000.

Lagens 2 § 1 mom. tillämpas på sådana i lagen avsedda kostnader som har uppkommit den 1 juli 2000 eller senare.

Nådendal den 16 juni 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Suvi-Anne Siimes*

Lag

om ändring av 2 och 4 § lagen om statens pensionsfond

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 29 december 1989 om statens pensionsfond (1372/1989) 2 § 1 och 4 mom. samt 4 § 3 och 4 mom.,
dessa lagrum sådana de lyder, 2 § 1 och 4 mom. i lag 1231/1999 samt 4 § 3 och 4 mom. i lag 1154/1997, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Statens pensionsfond är en fond som står utanför statsbudgeten och sköts av statskontoret. Fondens medel förvaltas av fonden och är i dess namn.

Vid fonden kan finnas personal i tjänsteförhållande som utnämns av fondens direktion. *De utgifter som personalen ger upphov till betalas av fondens medel.*

4 §

Personer som är anställda hos staten samt de om vilkas rätt till pension av statens medel i tillämpliga delar gäller vad som stadgas om rätt till pension för dem som är anställda hos staten skall till statens pensionsfond betala arbetstagares pensionsavgift, som till sin storlek motsvarar den i 12 b § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/61) stadgade pensionsavgiftsprocenten av den lön till arbetstagaren som avses i 3 mom. Även riksdagsmän och medlemmar av statsrådet skall betala arbetstagares pensionsavgift.

Arbetsgivaren innehåller i samband med löneutbetalningen arbetstagares pensionsavgift av den på ett tjänste- eller arbetsförhållande grundade, i 4 § lagen om förskottsuppbörd (418/59) eller 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/78) avsedda lönen samt redovisar pensionsavgiften till statens pensionsfond så som statskontoret bestämmer.

Föreslagen lydelse

2 §

Statens pensionsfond är en fond som står utanför statsbudgeten och sköts av statskontoret. Fondens medel förvaltas av fonden och är i dess namn. *De utgifter som föranleds av fondens verksamhet betalas av fondens medel.*

Vid fonden kan finnas anställda i tjänsteförhållande vilka utnämns av fondens direktion.

4 §

Personer som är anställda hos staten samt de om vilkas rätt till pension av statens medel i tillämpliga delar gäller vad som bestäms om rätt till pension för dem som är anställda hos staten skall till statens pensionsfond betala arbetstagares pensionsavgift, som till sin storlek motsvarar den i 12 b § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) angivna pensionsavgiftsprocenten av den lön till arbetstagaren som avses i 4 mom. Även riksdagsledamöter och medlemmar av statsrådet skall betala arbetstagares pensionsavgift.

Arbetsgivaren innehåller i samband med löneutbetalningen arbetstagares pensionsavgift av den på ett tjänste- eller arbetsförhållande grundade, i 13 § lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) eller 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/1978) avsedda lönen samt redovisar pensionsavgiften till statens pensionsfond så som statskontoret bestämmer.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*Denna lag träder i kraft den _____ 2000.
Lagens 2 § 1 mom. tillämpas på sådana i
lagen avsedda kostnader som har uppkommit
den 1 juli 2000 eller senare.*

